

791/3

ŞİLE KAZASI
MONOĞRAFYASI

4007 GÜNÜL GÜKÇE

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ED.FAK.COĞRAFYA (MEVZİİ COĞ)

1962-1963

İSTANBUL
7-8 SÖMESTR

Handwritten:
T. Ş. - 1963
P. /

3564
3913
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANESİ

PLAN

GİRİŞ: Kazanın Coğrafi mevki ve hudutları

1- KAZANIN FİZİKİ DURUMU :

- 1- Yapı ve relief
- 2- İklim
- 3- İdrografiya
- 4- Toprak
- 5- Bitki örtüsü

12- KAZANIN BEŞERİ DURUMU:

- 1-Nufus
- 2-İdarî durum
- 3- İskân

A- Şehir İskânı (Şile kasabası)

- a- Tarihçe
- b- Site, Situation
- c- Mesken tipleri
- d- Belediye faaliyetleri
- c- Sağlık durumu
- f- Kültür durumu
- h- Bir sayfiye şehri olarak şile
- l- Tahlisiye teşkilatı, Fener idaresi

B- Kır İskânı (köyler)**111- KAZANIN EKONOMİK DURUMU**

- 1- Ziraat
- 2- Ormancılık
- 3- Hayvancılık
- 4- Balıkçılık
- 5- Sanayi faaliyetleri, mahalli sanatlar
- 6- Madencilik
- 7- Müşakale
- 8- Ticaret
- Netice

ÖNSÖZ

Her tarafı ayrı ayrı bir değer taşıyan memleketimizden tez mevzu olarak seçtiğim şile , İstanbul'un en güzel Kasabalarından olup ekseri yazları sık sık gidip geldiğim bir sayfiye yeri idi. Her gidiş gelişte beğenir, mütezam binaları bazen coğan bazen sakinleşen denizi , tertemiz kumu ve kıyıdan ayrılmış adacıkları ile bu şirin kasabaya hayrandım.

Tezimi daha ziyade şahsi tetkik ve müşahedelerimle husule getirdim. Bu erede birçok jeolojik eserlerden istifade ettim. Bana tezimin hazırlanmasında yardım eden kıymetli hocam prof. Ahmet Ardel ve asistan Yusuf Dönmez'e tetkik esnasında bülgenin tanıtılmasında yakın ilasse ve yardımlarını esirgemiyen kaza kaymakamı Cemil Aksoy, Zirest teknişyeni Suhe Uğuryol ve diğer memur arkadaşlara çok teşekkür ederim.

GÜNTİL GÖKÇE

B İ B L İ Y O Ğ R A F Y A

Fuat Baykal	Şile Bölgesinin Jeolojisi
Parejas Ed.ve "	Şilede bir çarşaj örtüsü
İsmail Yalçınlar	Şilede Eosen Breş ve konglomeraları Uzerindeki falezler
Emel Belgu Travayı	Şilenin Beşeri iktisadi durumu
Ruhi Turanlıgil'iM	Şile köylerinde iskan
Tchihatcheff.P	Asie mineure descriptim Physique
"	De cette Contre'e
"	Le Bosphore et Constantinople
Meteoroloji Umummüdürlüğü Bültenleri	
Nüfus Bültenleri İstatistik yıllığı	

KAZANIN COĞRAFİ MEVKİİ VE HUDUTLARI :

Şile kazası Marmara bölgesinin Kocaeli - Çatalca bölümü içinde ve Kocaeli Yarımadasının Kuzeyindedir. Doğuda Çatak dere Güneyde Degirmen çayırı, Kurucadağ ve batıda Darlık dere ile hudutlanmıştır. Kuzey sınırını Şile suyu ile Yumuşlu deresi arasında kalan Karadeniz kıyıları teşkil eder.

Kaza merkezi olan Şile, İstanbulun 58 Km. Kuzeydoğusundadır. Kazanın Nüfusu 18.175, yüz ölçümü 736 Km². Nüfus Kesafeti 25.dir.

1 - KAZANIN FİZİKİ DURUMU :

1 - Yapı ve relief:

Şile bölgesinde 1.2.3.4.cü zamana ait Tortul teşekkülât vardır. 1. Zaman teşekkülâtı bölgenin Güneybatısını aflöre eder. 2.ci zaman Şilede oldukça geniş bir sahayı işgâl eder. Kocaeli Triası Gebzeden Karadenize doğru uzanan ve ortalama genişliği 8.Km. olan bir şerit halindedir. Kretası , Triası Karadenizden ayıran bir formasyondur. Şile bölgesinde Nümitik pek mahdut olup Karadeniz - Yongadere mansabı Çayırbaşı doğusu ve Ahmetli köyü ile hudutlanmıştır. Neojen bölgenin bilhassa yüksek yerlerine işgâl eder. Şile - bölgesinde 4. zaman formasyonu Deniz taraçaları nehir taraçaları - yani aliviyonlar kumul ve deniz kumullarından teşekkül etmiştir.

Şilede Hersinien kıvrılmasının doğrultusu S - SE ve N-NW'dir Alp iltivasının doğrultusu ise E - SE W - NW'dir. İkisi arasında bir açı mevcuttur.

Şile civarında Şariaja maruz kalmış iki saha mevcuttur.

1 - İmrendere Paleozoik kütlesi

2 - Ahmetliköy Şariaj örtüsü ve Şile mercekleri

İmrendere Şaryajı : İmrendere köyünün takriben 700 Metre Kuzeydoğusundadır. Ve şaryaj Doğudan Batıya yönelmiştir. Darlıkdere Aliviyonları Şaryajı örter. Güneyden gelen tazyikle parçalanan üst Kretase Kalkerlere Doğubata doğrultusunda yani tazyik doğrultusuna dikey olarak balık pulları şeklinde kırılarak sıralanmışlardır. En altta Kuzeye itilmiş devoniyeni bunun üzerinde Trias Kongulomera tüflerini ihtiva eder.

Ahmetliköy Şaryaj düzlemi ise : Güneyden Kuzeye doğru itilmiş olup Doğubata doğrultusunda uzamır. Meyil açısı Dogudan Batıya küçülür. Şaryaj düzlemi Çayırbaşı mevkiinde Neojen teşekkülü - tarafından kapatılmıştır.

Şaryaj , Ahmetli köyünün hemen güneyinden geçer. Doğuda - Yeniköy deresine kadar uzanır. Şile önündeki adalar Şaryaj örtüsünün en Kuzey parçalarını teşkil ederler. Şaryajın Şilede önemli neticeleri olmuş, Kalkerler pek fazla kırılmış olup balık pulları gibi - Doğubata doğrultusunda sıralanmıştır.

Şilede merccekler Milonit halindedir. Kasabanın, sarp falezlerini meydana getirirler. Şaryaj örtüsünü parça ve mercckleri daha Kuzeyde ipreziyen marnları içine gömülmüşlerdir. Dikkat edilirse bu parçaların alt ve üst sıra olmak üzere iki kısma ayrıldıkları görülmür. Üst sıra merccklerinin ekserisi aşınmıştır. Mühim kısım ise - alt sıra merccklerini meydana getirir.

Şile merccklerinin en büyüğü , Şile Fener falezlerini meydana getiren takriben 800 Metre uzunluğunda ve 40 Metre kalınlığında bulunan bir Kalker milonikten ibarettir. Alt sıra merccklerine Üsküdar Şile Şosesi üzerinde Vasiyet tepesine çıkan yolun etrafında rastlanır. Naipköy merceği üst sıranın en büyüğünü teşkil eder, diğer üst sıra merccklerine ise Korkuluksuyu civarında taş iskelesi betisinde tesadüg edilir.

RÜLİEF

Bu saha, Darlıkdere Göksu ve Çatakdere gibi birçok vadilerle oldukça arızalı bir şekil almıştır. Bölgenin güney kısmı dağlıktır. Güneydoğuda Kuruca dağ 389 M. güneybatıda Kaşbaşı dağı 360 M. yüksekliktedir.

Kasabayı morfolojik bakımından iki kısımda tetkik etmek mümkündür.

I- Ahmetli ovası

II- Geride tepelik saha

Ahmetli ovası Ahmetli ve Yeniköy derelerinin müşterek eseridir. Ahmetli köyünden başlayarak sahilide doğuya ve batıya doğru genişliyerek denize kadar devam eder. Ovanın doğu tarafı Şile kazası hudut dahilindedir.

Tepelik kısma gelince : vesiyet bayırı ve tepesi ismini alan ve heyeti umumiyesiyle 80 M. yüksekliğinde olan bu tepelik saha doğuya doğru gidildikçe irtifai artar 105 M.yi bulur. Sonra Musa ve Yunuslu derelerinin mansapları arasında tekrar 99 M. iner. Güneye doğru gidildikçe yükseklik giddikçe artar. Yer yer 1.70 Cm. yi bulur. Tepelik kısmı denize doğru bir burunla nihayetlenir. Deniz etkisiyle bu burundan koparak kıyıda sıralanan bir kaç ada mevcuttur. Ocaklı ada denilen ve üzerinde bir kale taşıyan ada bunların en büyüğünü teşkil eder. Şile burununun iki tarafında kalan sahil biri birinden tezat teşkil edecek kadar farklıdır. Burunun batı tarafındaki sahil düz olup tanzim edilmiş bir sahil tipi arz eder. Sahil, burunun iç tarafına doğru bir kavis çizerek Şile suyunu kadar uzanan bir koy teşkil eder. Dalgaların getirip kumların yığıldığı geniş bir pilaja sahip olan bu kısmın önünde deniz çok sığdır. 30 m. gidildiği halde derinlik 170 cm. yi geçmez. Şile suyunu yanındaki kumullar tarlaları istila edecek kadar ilerlemiştir. Burunun doğu tarafındaki sahil ise yüksek falezleri iktiva eder. Burada sahil girintili çıkıntılı olup yüksek falezlerin az mukavim olan kısımlarının Deniz etkisiyle aşınması neticesinde mağralar meydana gelmiş ve bu mağralar kıyı boyunca bir birini takip etmiştir.

İKLİM

Şile Kazası Akdeniz ve Karadeniz iklim tipleri arasında orta bir iklimin tesiri altındadır. Yazları sıcak ve nisbeten az kurak, sonbaharılık ve yağışlı, Kış az soğuk geçmektedir.

METEOLOJİK ELEMANLAR:

SICAKLIK(1938-1960 yılları arasında 22 yıllık rasatlara Gözle)

Aylar	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Ortalama Sıcaklık (C)	5.5	5.8	6.4	10.1	14.8	19.5	22.3	22.7	19.5	15.5	11.6	8.0	
En yüksek Sıcaklık (C)	19.5	25.6	30.4	33.0	34.9	38.1	37.1	39.5	33.1	29.9	24.5	22.4	39.5
En düşük Sıcaklık (C)	10.6	8.5	-7.3	-1.2	3.3	8.2	12.2	11.2	6.4	3.1	-0.5	-9.1	-10.6

Bölgede en sıcak aylar Haziran, Temmuz, Ağustos olup Ağustos ayı ortalama 22.7 C ile başta gelmektedir. 1938-1960 yılları arasında görülen en yüksek sıcaklık yine Ağustos ayındadır. Yıllık ortalama sıcaklık 13.5 C dir. en düşük sıcaklık -10.6 dir. Böylece Şilede Ağustos ayı tam manasıyla sıcak bir aydır. Bu aydan sonra sıcaklık tedricen düşmektedir. asgari Ocak ayında almaktadır. Kış aylarında bazı yıllar suhuletini 0 dereceden aşağıya düşerek donma tevlit ettiği görülür. Sıcaklık amplitüdü 17.2 derecedir.

Y A G I Ő (1938 - 1960 yılları arasında 22 yıllık rasatlara göre)

Ortalama	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Yağış(M.M.)	86.6	68.3	66.5	36.1	37.3	31.4	25.2	30.9	79.8	86.6	96.6	96.6	735.0
Karlı günler Sayısı(Ort.)	1.2	2.8	1.1.	-	-	-	-	-	-	-	0.2	0.4	5.8.
Sisli Günler Sayısı(Ort.)	1.3	2.0	3.1	4.9	4.3	0.7	0.3	0.1.	0.2	0.3	0.3	1.3	18.9

Yıllık yağışın 735.0 mm. olduğu bölgede yağış maksimumu kışa rastlar. Aralık ayı 96.0 mm. ile başta gelir. Yağış Minimumu ise yaza - rastlamakta olup 25.2 mm.ile Temmuz ayı en az yağış alan aydır. Yağışın mevsimlere dağılışı oranı : Kış, 34, İlkbahar % 19, Yaz %12, Sonbahar %35. dir. Yılda ortalama 5.8 gün karlı geçer. Kar az miktarda yağar ,yağış - aralıklıdır. Topraktaki kalınlığı pek azdır. Vakitsiz kar yağdığı görülme- miştir. Yağan karan münakaleye aksattığı vaki degildir. Pek istisnai olarak hakim tepelerden geçen Şile Őosesinin karla kapandığı görülür.

Fakat bu çok nadir görülen bir hadisedir.

YAGIŐIN MEVSİMLERE DAGILIŐI

RÜZGÂR (1938 - 1960 Yılları arasında 11 Yıllık Rasatlara göre)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
N	5	5	5	5	4	6	10	6	7	15	2	3	63
NE	7	8	13	7	9	10	18	20	19	15	8	5	140
E	3	2	3	4	4	2	4	4	3	2	2	2	35
SE	7	7	6	5	5	3	3	4	8	6	8	7	72
S	8	6	6	6	4	4	3	3	7	9	7	9	72
SW	10	9	7	8	6	5	2	2	2	3	6	8	71
W	1	1	2	3	1	1	1	1	0	0	0	1	13
NW	7	7	7	7	6	8	6	3	4	4	4	4	67

	<u>İlkbahar</u>	<u>Yaz</u>	<u>Sonbahar</u>	<u>Kış</u>
N	14	22	14	13
NE	29	48	42	19
E	16	10	7	8
SE	11	10	22	8
S	16	10	23	21
SW	16	9	9	23
W	21	3	0	27
NW	6	17	12	3

RÜZGÂRLAR

Şilede hakim Rüzgârlar umumiyetle Kuzeydoğu Güneybatı rüzgar - larıdır. İkinci derecede Güneydoğu ve Kuzeybatı Rüzgârları eser.

Mevsimlik Rüzgârlara gelince :

İlkbaharda Poyraz ve Günbatısı hakim olup yazın bu durum Kuzey ve Kuzeybatı yani yıldız ve karayele geçer. Sonbaharda Poy - raz hakim durumdadır. Kışın ise Lodos Rüzgârlarının üstün bir du - ruma geçtiği görülür.

Ortalama açık günler :

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
0.8	1.5	1.8	2.0	3.0	6.5	10.7	8.9	6.0	3.5	1.4	1.0	47.9

Ortalama kapalı günler:

18.5	15.6	16.3	12.6	10.0	4.5	1.9	1.6	5.0	10.6	15.9	17.0	129.4

NEM : (1938 - 1960 yılları arasında . . yılları arasında

Yıllık rasatlara göre % olarak ortalama)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
74	74	68	76	79	77	75	73	72	73	74	74	75

Bölgede nem ortalamasının en yüksek olduğu ay Mayıs olup % 79 dir. Bu İlk Bahara isabet eder. En düşük olduğu ay ise Sonbahardır.

BULUTLULUK : (1938 - 1960 yılları arasında .. Yıllık Rasatlara göre)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
0.8	7.7	7.5	6.8	6.2	4.7	3.3	3.6	4.8	6.3	7.5	7.5	6.2

Bölgede bulutlu günlerin en fazla olduğu aylar

Şubat ve Mart Ayı olup ilkbahara raslar. Ez az olduğu aylar ise Temmuz Agostos ve Eylüldür.

İDROGRAFYA

AKARSU SEBEKESİ : Bölgenizin dahilinde büyük küçük bir takım akarsular vardırki bunların en mukimi Ahmetli civarındaki İmrendere, darlıkdere, Karamandere ve Şile suyudur. Bunlardan darlıkdere İmrendere ve karamandere üçü birleşerek Şile suyunu meydana getirirler. Buna aynı zamanda Ahmetli deresi de denir. Bu dere ovaya girdiği zaman kavisler çizerek akar kumbaba denilen yerde sola dönerek denize dökülür.

YENİKÖY DERESİ : İrala köyünden çıkan evela kuzeye ve yavaş yavaş batıya meylederek akar. Ovaya girdikten sonra ancak kasaba hududuna giren bu dere, mansap tarafında Ahmetli deresine karışarak denize dökülür. 2.5 Km. uzunluğundadır.

YUNUSLU DERESİ : Teke nahiyesinden çıkarak S-N istikametinde akar Şile kasabası hududu dahilinde denize dökülür.

Hamam dere : Vasiyet tepesinin S yamaçlarından çıkarak SE-NW doğrultusunda akar. Şilenin batı dahilinde ve buruna yakın bir mahalde denize dökülür.

TAVANLI DERESİ : Burun E tarafında olup, korkuluk suyu civarında denize dökülür. Suyu az olan bu dere yatagını tanzim edememiştir.

Kasabanın akar suları dere mahiyetindedir. Bu akarsular yataklarını tanzim etmişlerdir. Bunlarda setlere pek raslanmaz. Bu derelerin vadileri aluviyonla örtülü olup, bugün buralar oldukça geniş tarlalar halindedir.

Buna mukabil E deki akarsulardan tavanlı deresi daha genlik devresindedir. Bu derelerin suları yazın kuraklığı ve buharlaşmanın fazlalığı yüzünden azalır. Hamamderesi yazıl büsbütün kurur. Fakat Kışın suları buldur. İlkbaharda seviyede bir kabartı görülür. Fazla yağmurlu mevsimlerde Ahmetli ve Yeniköy ovasındaki tarlaların uzun zaman su altında kaldığı görülür.

KIYI : Şilede deniz ekseri zamanlar dalgalı olup sakin olduğu pek nadirdir. Kıyılarda deniz sığdır, derinlik yavaş yavaş artar.30 m. gidilirse 170 Cm. yi geçmez.Deniz kıyıyı oldukça tahrip etmiş ve büyük mağaralar husule getirmiştir. Şile kıyılarına iki kısımda mütalaa edebiliriz.

1- Adaların koptuğu burnun doğusundaki kıyı

2- Adaların koptuğu burnun batısındaki kıyı

Bu iki kıyı arasında farklar çoktur. Batıdaki kıyı geniş bir koy meydana getirmiştir. Bu koy burundan kumbabaya kadar devam eder. Doğudaki kıyı ise bir çok yerlerde falezlerle denize ulaşır. Kıyının yapısı her yerde aynı olmadığı için yumuşak tabiatlı arazi oyularak mağara veya koylar meydana gelmiştir. Buna mukabil sert tabiatlı arazide çıkıntılar meydana gelmiştir. Kıyı boyunca ilerleyecek olursan dalgaların faaliyetlerini esas olarak müşahede edebiliriz. Dalgalar getirdiklerini götürmemiş, sahile yağmış, burada kumdan müteşekkil bir sahil kordonu meydana getirmiş ve bu kordonun arkasında sular birikmiştir.Dalğa buraya da korkuluk suyu kıyısını oyarak bir koy meydana getirir.Dalgalar,sahili işlemekte devam ediyor.ve kıyı alttan oyuluyor. Dalgaların tesiri ile sahilden kopan sahile ince bir kum kordonu ile bağlanan eşek adası vardır.Ve birde kıyı önündeki irili ufaklı adalar deniz ve dalğa tahribinin en güzel misalidir.

En büyüğü ocaklı ada denileni olup üstünde bir kale harabesi bulunan adadır. Demek oluyorki deniz işine devam etmekte ve yer yer sahili parçalamaktadır. Sahil denize bazı yerlerde dik yalıtılarak inmektedir. Bu kıyıda heyelanda görülüyor. Bunların meyli tersdir. Kopan parça düşünce ters meyil almış bulunuyor.

TOPRAK

Şilede toprak iki şekilde görülür:

1- Alüviyonlu toprak

2- Parçalama neticesi meydana gelen topraklardır.

1- Alüviyonlu topraklar : Bölgeimizin birçok kısımlarının alüviyonlu topraklarla örtülü olduğunu görürüz. Mesala Ahmetli köyü civarında Şile suyu, İmrendere ve Hammdere gibi akarsuların geçtiği sahada alüviyonlara bütün vadilerde raslanır. Bu vadiler çok geniş olduğu için kenarda, alüviyonlar üzerinde ekim yapılır.

2- Parçalama ile meydana gelen topraklar: Şile Çayırbaşı arasındaki tepelerde, kuruça dağın kuzeyinde, kaşbaşı havalisinde, ağvanın doğusunda bulunur.

Şilede toprak umumiyetle killi kum toprağını ihtifa eder. Sert ve tepelere doğru kum miktarı artmaktadır. Bu gibi yerlerde toprak killi bir toprak karakteri arzeder. Bazı yerlerde bilhassa demir oksidlerini ihtiva eden kısımlara raslanmaktadır. Toprak derinliği sırt ve tepelerde pek sathidir. Dere tabanları ve civarı ise orta derinliktedir.

BITKİ ÜRTÜSÜ

Bölgede bitkiler yetiştikleri araziye uygun olarak gelişmişlerdir. Kalsical ve silisical nebatlar olduğu gibi, fazla su seven nebatlar da vardır. Nebati örtü gür olup ormanlarla kaplıdır. Şile Kazasında EK arazinin 47.399 hektarı ormanlık sahalardır.

Orman elimanları şunlardır: Meşe, kestane, gürgen, kayın, kızılbaş, kocayemiş, fındık, karacam V.S. dir. Orman bölgede 0-300 M. arasında mevcuttur. Bundan başka çayırotları eğrelti, cistus, trifolium, ruscur, aculeetes, süpürge çalısı, yemişgen karaçalı, kocayemiş, böğürtgen, gıcır, sarmaşık, katırtırnağı kayalık yerlerde akça kısmı görülür. Erica arborea (funda) arbutus unedo (kocayemiş) de vardır.

Şilede ormanı teşkil eden ağaçların hemen hepsi menşei itibariyle kök gönde sürgünlerinden yetişmiş, tabii orman karakterine haizdir. Ormanın hakim ağaç nevi umumiyetle meşedir. Bazı yerlerde kestana, kayır hakim durumdadır. Bunlara bazı yerlerde gürgen karışmaktadır. Dere içlerinde kızılbaş az miktarda ihlamur vardır. Diğer bitkilerden Ahmetli sırtlarında yılan yastığı ve hasusotu, yıldız çiçeği ve çoban püskülü vardır. Hamamdere yolundan Şileye yükselen yamaçlarda yer yer ekilmemiş ve üzerlerinde bodur meşeler görülen yerler, kalker mercakle-
rinin yerini işaret eder. Bu yol üzerinde raslanan nebatler: Kar çiçeği yıldız çiçeği, sütlegen, ballıbaba, daha yükseldikçe sırtların üzerinde kalsical nebatlara süpürge otu, badem, frigana ya raslanır, Şele fenerin-
den eşek adasına hatta Yunuslu dereye kadar olan kısımda Pteridium erkalar ve garique neviudeu nebatlara raslanır.

Kalkerlerin bulunduğu sahada ise nebat örtüsü başka başkadır. N de makigarique S de ise orman örtüsü görülür. Netice itibariyle Şilede hemen her mevsim yağışlı olduğu için çeşitli bir bitki örtüsüne sahiptir.

Kayıya gelince: Burada umumiyetle silisicol bitkiler görülür. Vasiyet tepesini çıkmadan Kumbabaya motellere gider kum yığınlarında bu bitkileri görmek mümkündür. Bunlar oldukça yaygın ve seyrekler. Denize kurular çizerek Ahmetli ovasında ilerleyen Şile Suyunun kenarında ise toplu halde sazlıklar mevcuttur. Yazın yemyeşil olarak Şileye zümrüt adını verdiren bu bitki toplulukları kışın dahi sararmış halleriyle Şileye ayrı bir güzellik verir.

II- K ZANIN BEŞERİ

DURUMU

1- NÜFUS

Nufusa ait ilk resmi bilgiler 1927 senesine aittir. Yapılan sayımlara göre Şilenin Nüfusu şöyle bir şeyin takip etmiştir.

<u>Sayım Yılları</u>	<u>Kazanın Nüfusu</u>	<u>Artış</u>	<u>%</u>	<u>Azalış</u>	<u>%</u>
1927	13.495	-	-	-	-
1935	15.101	1606	11	-	-
1940	18.621	3520	23.2	-	-
1945	17.688	-	-	933	5.2
1950	16.196	-	-	1492	9.2
1955	16.994	598	3	-	-
1960	18.175	1381	8.2	-	-

	1935	1940	1945	1950	1955	1960
Şile kazası	12755	16604	17688	16196	16994	18175
Şişe şehri	1774	2309	2772	2012	2422	2749
Merkez nahiye ve köyleri:						
Ahmetli	266	294	389	327	309	407
Akçakese	439	408	419	415	433	410
Çayırbaşı	99	-	117	112	118	115
Darlık	177	246	243	248	231	250
Erenler	156	156	140	150	171	124
İmrendere	161	161	207	212	177	190
İmrenli	321	301	332	354	303	281
Kabakoz	615	789	808	819	657	629
Karabeyli	347	362	433	464	443	488
Karamandere	150	150	172	151	161	167
Kızılcı	460	420	483	453	470	496
Korucu	200	183	156	162	171	191
Meşrutiyet	91	98	93	111	100	110
Satmazlı	155	156	147	145	151	185
Yeniköy	114					
Toplam	3815	3928	4373	4374	4297	4541
Ağva nahiyesi ve köyleri:						
Ağva	390	1399	1175	475	453	375
Çatakılı	231	228	266	255	251	273
Görsu	658	709	710	719	701	759
Gökmaslı	368	355	362	385	364	404
Hacıllı	192	191	197	191	208	252
İsa	277	288	484	261	289	278
Turfalı	297	294	350	335	351	348

Tablodan anlaşıldığına göre 1927 den 1960 a kadar nüfusta bir artış görülmektedir.

Artışta rol oynayan amiller:

- a) Bilhassa doğumun ölümünden fazlalığı
- b) civardan gelen nüfus

Hayat seviyesinin yükseltilmesi ve sağlık durumunun düzeltilmesi ile ölüm nisbeti eski senelere nazaran azalmıştır. Tabloda görüldüğü gibi 1927 den beri nüfusta artış her devrede aynı değildir. 1940 kadar olan devrede artış büyük bir değer göstermektedir. Bu hususta o yıllarda askeri birliklerin gelişi rol oynamıştır.

1945-1950 de ise nüfusta azalma görülür. Bu durumu doğrudan doğruya tesiri, erkeklerin askere alınışı yanında açlık, hastalık, kıtlık v.s. gibi vasıtalı tesirleri nüfusun azalmasında mühim rol oynamıştır.

1955-1960 arasındaki devrede nüfusta yine bir artış göze çarpar doğumların ölümlere nazara fazlalığı yanında nüfus kaçaklarını affeder kanunların çıkarılması, ve evvelce kayıtlı olmayanların nüfus kütüklerine kayıt olmalarının neticesidir.

Şehirdeki nüfusun artışına gelince: Bu hususta bilhassa son seneler de büyük artışlar kendini göstermiştir. Şile şehrine civar köy ve kasabalardan şehirlerden nüfus akımı görülmektedir. Ayrıca şehrin hayat seviyesinin ve kültür durumunun civar köy ve kasabalara nazaran yüksek olmasının, şehrin bir sayfiye yeri olarak gelişmesinin, orta okula devam edecek olan öğrencilerin aileleri ile şehre yerleşmelerinin büyük nüfus artışına sebep olduklarını görülür.

Şehirde nüfus artışında mevsimlik değişimlerde mevcuttur. İnşaat mevsimi olan ilkbahar ve yazın yakın köylerden gelenler inşaatte çalışır sonbaharda ise köyelerine dönerler.

1961 SENESİNE GÖRE ŞİLE KAZASI ANASIR CETVELİ:

	<u>Kadın</u>	<u>Erkek</u>	<u>Toplam</u>	<u>Hane adedi</u>
Türk sunni	9700	9663	19363	2737
Çerkez	422	542	964	136
Arnavut	70	103	173	65
gürcü	1211	1242	2453	435
Leski(laz)	118	129	247	85
Boşnak	187	174	361	72
Arap Sünni	67	80	147	55
Kıptı müslüman	233	256	479	125
Danimarka Protes.	1		1	1

2- İDARİ DURUMU :

Kaza merkezi olan Şilede kaymakamlık, Adliye,maarif,orman ziraat,veteriner, meteoloji,jandarma tapu, arazi kadastro, şehir kadas-
trê, hususi muhasebe, bunarı işletmesi, belediye, sağlık merkezi,sıtma
savaş, maliye, askerlik şubesi,nüfus, müftülük, tekel,karayolları, hava
mevzi kumandanlığığ vardır. Umumi nüfus 18175 olup nüfus yoğunluğu 25
dir.Bu nüfus 3266 hanede barınmaktadır.

3- İSKÂN:A-Şehir iskânı (Şile Kazası)

Şilede iskan,kasaba gerisindeki araziyi tamamen boş bırakarak
kasabanın burnunu teşkil eden ufak bir sahada ve hemen derenin etrafında
toplu bir haldedir. Sahildeki evlerin fazla rutubetli ve kış fırtınalarına
açık olması dolayısıyla bu günkü iskan şeklinde sahilden uzaklaşarak
dahile doğru ilerleme mevcuttur. 1923 tarihindeki yığın yangın neticesinde
yanan ve bugün yangın yerine inhisar eden sahildeki rum mahallesi tamamen

Boğtur.

ŞİLE KASABASININ KURULUŞ SEBEPLERİ :

Bu sebepleri şöylece sıralayabiliriz:

1-Gerisindeki büyük sahanın ormanla kaplı olması ve buradan istih-sal olunan kömür ve odun sevketmek için en müsait vasıta deniz olduğu için Şilenin etrafına mazaran nisbeten daha iyi bir liman meziyeti ih-tiva etmesi.

2-Kefken adasından Kalkan motorlar veya yelkenliler için Şile ye-ğane uğrak mahalli olan kıymetli bir istisyon olması

3-Deniz tarafından vaki olacak hucuma karşı Kal'e yapmaya müsait adaların mevcuyeti (Ocaklı adada bulunan kal'e bunun en güzel misalidir.)

4-Cıvardaki ovanın ziraate elverişli olmasıdır.

5-Tepelik bir sahali üzerinde bulunması ve dolasıyle müdafaa kolaylığı

a- TARİHCE

Şile bir rivayete göre çiçek bahçesi veya taşlık arazi manasına gelen "Kilyo," kelimesinden, diğer bir rivayete görede, zümrüt yahut yeşil manasına gelen "Hili" kelimesinden gelmektedir. Kasaba bilinmeyen bir tarihte Romalılar tarafından kurulmuş onlardan cevizlilere, cevizli-lerden Bizanslılara Bizanslılardan Osmanlılara intikal etmiştir. Şehri 1382 yılında Bizanslılardan alan Demirbaş paşadır.

Bizanslılar zamanında şimdiki balibey mahallesinin doğu kısmında denize hakim mevkilere yazlık evler yapılmıştır. Halen yapı enkazı bul- nan buralara Karadeniz Ereğlisinden rum zengileri yazlığa gelmekte idiler.

Kasaba Osmanlıların eline geçtikten sonra ilk defa şimdiki tahlisiye teşkilatı ile plaju olduğu yere Türklerin "Kiremitlik," adı ile bir mahalle kurmuş oldukları rivayet edilmektedir. Evliya çelebi seyahatnamesinde kiremitlik adını alan bu mahallede bir müddet istirahat ettiğini yazmaktadır.

Şilede istiklal mücadelesine kadar 8000 aşan türk vardı. Yeniköy tamamen Rumdur. ve 12.000 mufuslu idi ve Şilede herşey balıkçılık, Kunduracılık, marangozluk, tarzilik V.S. rumların elinde idi. İstiklal mücadelesinde, bütün eşyalarını evlerini yaktılar. Şilede yangın günlerce devam etti. Rumlardan sonra buraya Türkler yerleşti.

b- SITE SİTATION

Şile kasabası, Ümüdeki kaya hakim bir burun üzerinde kurulmuştur. Şehir 29°40 doğu boylam ve 41° 10 kuzey enlemindedir. Şehir kurulduğu yer orta çağ şehirlerinin kuruluş yeri olarak aradıkları vasıfların bir çoğuna haizdir. Mahfuz bir koyun mevcuyeti bu şehrin burada kurulmasının ilk sebeplerindedir. Köy içinde denizden gelecek tehlikelere karşı kal'e yapılmasının kolaylaştırarak adalrın bulunması da ayrı bir avantajdır. Kasabanın ortalama yükseltisi 40-50 M civarındadır. İstanbul'a mesafesi 73 Km., Ağna ile mesafesi 42 Km kadardır. Şile önemli geçit yolları üzerinde bulunmaz. Yegane ehemmiyeti deniz kenarında ve İstanbul gibi büyük bir merkeze yakın olmasına borçludur. Gerçekten Şile plaj ve denizi ile İstanbulun oldukça önemli bir sayfiye şehri ve fırtınalı havalarda balıkçı motorlarının önemli bir sığınak yeridir.

C- MESKEN TIPLERİ :

Şile Bölgesinde mesken şekli olarak yeknesak bir tipin mevcut olduğunu görüyoruz. Usual olarak taş ve toprak mesken görüyoruz. Esas rolü ahşap malzeme oynamıyor. Taş ve toprak tali mahiyette yardımcı oluyor.

Şimdi bunların inşaat sistemlerini görmek için bir evin yapılışını tetkik edelim:

Cam ve çivi hariç olmak üzere bütün malzeme cıvardan temin edilmektedir. Evler 2 veya 3 katlıdır. Fakat tek katlı meskende mevcuttur. Kasabada yeni yapılan meskenler kağır olarak inşa ediliyor. Temel toprağın

cinsine kalınlığına bağılı yani fiziki evsafına göre 0.50-1,20 M.kadar derinleşebilir. Kayalık mıntikalarda derinleşmeye imkan olmadığı gibi bazende yoktur. Temel, binadaki taş ocaklarından temin edilen taşlardan yapılır. Araları kum, kireç harcı ile tutturulur.Bu taş duvar toprak sathından 40 santim kadar yukarıya çıkar yalnız meylin olmadığı yerlerde suyun mufuzuna mani olmak için taş duvar biraz daha yükseltilir.ve iç kısmında ekseriyetle toprak ve molazla doldurulur. Bu duvar kısım ikmal edildikten sonra bütün duvar üzerine 10-15 santim eninde ve yüksekliğinde 2 sıra olmak üzere meşe direkleri konur. Bunlar uzun kalaslarla birbirine raptedilerek çatılır bu direkler payandalarla tutturulduktan sonra araları kestane çitası ile örülür.Bu örme işi başıt bir kılfe örmesi gibidir. ve dış taraftan çamurla sıvanır.Mali vaziyeti iyi olanlar bunu haricen biçilmiş kereste ile kaplarlar.Aksi halde kaplamasızda oşurabilirler. İkinci kat bildiğimiz kasaba evleri teşkilatım halzdir. Umumiyetle 4 oda üzerine kurulur.Meyilli arazide kurulan evlerde bu oda teşkilatında değışiklik olabilir ekseriya 2 veya 3 oda olur. Pencereleer mümkün mertebe küçüktür.

Çatı dört bölüm üzerindedir. Ve üzeri yerli kiremitlerle örülüdür.Samanlık evin avlusunda olup.,kemersiz 4 direk üzerinedir. Araları bölmelerle ayrılır. Dıştan tahta ile kaplıdır. Üstüne kiremitli çatı konur. Umumiyetle penceresizdir. Bir tane kapısı vardır.Ahır alt kattadır. Kasabada resmi dairelerin ekserisi kagirdir. "Yarı kagir evler azdır.

Kasabada tahlisiye binası, oteller, Okullar, belediye,kaymakamlık daireleri moderin şekilde inşa edilmiştir, edilmektedir.

d-BELEDİYE FALİYETLERİ

Kasabada Belediye, faliyetlerini ne zaman başladığı kati olarak bilinmemekle beraber ilk faliyet Uskudar-Ağva ana yolu üzerinde bulunan

ahşap bir büroda başladığı söylenmektedir. 1951 senesinde Belediye şimdiki büroya taşınmış ve faaliyetlerine devam etmiştir. Bina kağır olup kasabanın modern binaları arasında yer alır. 2 katlıdır alt katında ziraat Bankası bulunur. Şile belediyesi muntazam bir şekilde çalışmaktadır.

AYDINLATMA

Kasaba elektirojen gruplarının verdiği ceryanla aydınlatılır. Santral kasabanın orta yerinde olup, en uzak mesafesi 1.5 Km.dir. Santralde 3 elektrojen grubu vardır. Bunlardan elde edilen enerji, yıllık 157.000 kilovat olup bunun 94.351 Kilovata satılır. Bunun bakiyesi sokak tenviratı iç istihlak ve şebeke zayıftadır. Başlangıçta, daha küçük motorla şebeke hatları monofeze yapılmış olup kasaba ihtiyacının gösterdiği artış seyrine göre elektrojen grupları büyütülmüş ana caddelerde elektrik direkleri ahşap iken 1.5 Km. demir direğe tahmil edilmiştir. Nihayet 1963 te mütebaki kısım demir direğe tahmil edilerek şebeke zayıfta ve tehlikeli durumu izale edilecektir. Son 6 yıldır kasabanın güzelliği ve denizden istifadesi dahili ve harici turistler tarafından beğenildiğinden yaz aylarında 2800 nüfus 10.000 kadar yükselmekte 20-21 22 saatleri arasında 120 120 Kilovattakata ihtiyaç hasıl olduğundan vilayetten temin edilen 300.000 liralık yeniden 190 KW. takatın bir veya iki elektrojen grubu almak suretiyle ihtiyaç giderilmiştir.

Elektrik 1931 de gelmiştir. her evde yoktur. Elektrik olmayan evler gaz lambası ile aydınlatılır. Bütün köyler gaz lambalarıyla aydınlatılır. Gazları İstanbul firmalarından alırlar. Yalnız ağuada elektrik vardır. Diğer nahiyelerde elektrik henüz mevcut değildir.

TEMİZLİK

Kasabanın 3 tane temizlik amelesi vardır. İki tekerlekli araba ile evleri dolaşarak çöpleri alırlar. Birisi atlı diğerleri merkeplidir.

Sokakların temizliğide bunlara aittir. 1962 de çöp kamyonu alınmış fakat henüz servise çıkmamıştır. (çünkü henüz bir yol inşaatında çalıştırılıyor) Çöp arabaları evleri hergün dolaşır.

KANALİZASYON :

Kasabada kanalizasyon mevcut değildir. Ancak kasabayı baştan başa kateder ve kış aylarında dere mahiyetini alan hamamdere adıyla tanınan dereye bazı evler feseptik çukurlar açmışlardır. Kasabanın Kanalizasyon işi proje halinde olup bu gaye ile iller bankasından 84.000 liralık bir yardım alınmıştır. 1963 te proje tamamlanırsa kanalizasyon şebekesi esaslı şekilde tanzim edilecektir.

SU :

Kasabanın bulunduğu arazinin Jeolojik durumu itibarı ile şile susuz denecek kadar su bakımından fakirdir. Kasabanın içinde yer yer kuyular mevcut olmasına rağmen ihtiyacı karşılanmamaktadır. 50 sene evvel bir hanım tarafından yaptırılan bu bakımdan hanım suyu adını alan, kasabanın gerisinde 6 Km. uzaktan gelen günlük kapasitesi 25 ton alan (Yaz aylarında 12 tona düşer) bir su mevcuttur. Bu su zaman zaman tamir edilmiş olup son olarak 1961 senesinde 30.000 lira sarfedilerek izale hattı yenilenmiştir.

Şileye asıl su Kastoplu adıyla maruf yerden 8 Km. izale hattı yapılmak suretiyle 1956 senesinde getirilmiş ve şehir şebekesinde ayrı tarihte kurulacak evlere verilmiştir. Bu su yazın günde 55 tona düşmekte, kışın ise 70 tona yükselmektedir. Kışın 2800 mufusa kafi gelen bu su yazın ihtiyacı karşılamayamamakta ve su sarfiyatında sıkıntı çekilmektedir. Nafia , devlet su işleri ile yapılan işbirliğinde kasaba dahili ve haricende yapılan araştırmalarda debesi az olan sular bulunmuş olup maliyeti yüksek bakımı pahalı olduğundan getirilmesine mısade edilmemiştir.

Planda, yer altı sularının araştırılmasına karar verilmiş Belediye bütçesinin imkanı haricinde olan, sondaj ameliyesi için devlet su işlerine işlerine müracaatta bulunulmuştur. Bu arama neticesinde su bulunduğu takdirde 350.000 lira civarında bir masrafla su kasabaya getirilecek ve şebekeye ilave edilecektir. Şayet bulunmussa bu defa 1.000.000 lirayı aşan masrafla Karamandere köyü sirtlarında bulunan baltık suyu adı ile tanınan suyun getirilmesine çalışılacaktır.

YAKACAK OLARAK :

Odun kömür kullanılır. Nisbeten kolay ve ucuz ola temin edilmektedir. Köylüye kesin yerini orman dairesi tayin ediyor. Köylü buradan odununu kesip kasabaya naklederek gerek kendi gerekse kasaba ihtiyacını sağlamış oluyor.

C- SAĞLIK DURUMU :

Kasabada büyük bir hastane mevcut değildir. Sağlık işlerini Sosyal sağlık merkezi görür. Sağlık teşkilatı şilede ilk defa 1936 senesinde faaliyete dispanser olarak başlamıştır. Bina bir müddet hususi muhasebe idaresinin dispanseri olarak kullanılmış, ve 1956 yılında sağlık merkezi haline irca edilmiştir. Bina 3 katlıdır. Kasabanın ana yolu üzerinde olup kagir olarak yapılmıştır. Üst katı 10 yataklı sağlık merkezine orta kat hükümet tabibliğine tahsis edilmiş olup, alt katta ise ani vakalarda kullanılan ambulansın garajı mevcuttur.

Teşkilata gelince: Sağlık merkezleri talimatnamesi mucibince Hükümet tabibliği ve sağlık merkezi tavlit edilerek kaza sağlık idaresi ihdas olunmuştur. Hükümet tabibliği ve tabibi sağlık idaresi amiri olup, kazanın en büyük sıhhi amiri ve Kaymakamın sağlık müşaviridir.

Sağlık merkezinde halen bir dahiliye mütehassısı hekim 2 hemşire bir sağlık memuru vardır. Hükümet tabibliği kadrosunda 5 köy grubu ebesi 5 sağlık memuru (Bunlarda 3 gezici, biri can kurtaran otomobilinde

ve 1 kişide merkezde vazife görür).

KÖY SAĞLIK MERKEZLERİ:

Hükümet tabibliği tarafından yürütülür köylerdeki aşılar, ve Köyün sağlık durumları bu saydığımız elemanlar ile yürütülür. İki ay evvel 3 bölgede Ana-Çocuk sağlığı istasyonları açılmıştır. Gayesi hamile kadınlar ve 6 yaşına kadar çocukların koruyucu tababetidir.

Kaza merkezinde sağlık durumu halkı tehdit eder mahiyette değildir. 1962 yılında görülen bulaşıcı hastalıklar şunlardır:

Tifo : 2

Cilt şarbonu: 3

Akciğer veremi:49

Kemik " : 2

Diğer verem şekilleri:7

Boğmaca : 11

Difteri : 3

Çocuk felci : 3

Kızamık : 4

Bu duruma göre verem en büyük değeri taşımaktadır. Eskiden seneler yapılan istatistiklere göre 199 kişi frengi vakası görülmüştür. Bunların bir çoğu tedavi görmüş bir kısmı ise muhtelif sebeplerle vefat etmiştir. Yeni frengi hastalığı yoktur.

Şile Kazası köyler dahil umumî olarak doğum ve ölüm durumu şöyledir

Seneler	Doğum	Ölüm
1955	121	289
1956	103	269
1957	109	266
1958	119	262
1959	113	244
1960	106	296
1961	91	275
1962	97	267

Hükümet tabibi ve sağlık merkezi tabibi sağlık merkezi içinde müşterek çalışırlar. Poliklinik ve hasta tedavisi beraber yürütülür.

Doğum ve ufak miyastaki cerrahi vakalarına müdahale edilir. Büyük vakalar hizmette bulunan cankurtaran otomobili ile İstanbula sevk edilir.

F- KÜLTÜR DURUMU :

Kasabada ve köylerde kültür faaliyetleri oldukça gelişmiş olup okulsuz ve öğretmensiz bir tek köy kalmamıştır. Ahalinin % 58 inin okuma ve yazması vardır. Bir çoklarının tahsil derecesi ilk mekteptir. İstanbul'a tahsile gelenler çoktur.

Merkez Okulları : İlçede iki tane ilk okul, ve bir tane orta okul mevcuttur. İki ilk okuldan bir tanesi 5 sınıflı olup Demirtaşpaşa İlk okuludur. Bu isim Şilenin yıldırım Beyazıtın kumandanlarından Demirtaşpaşanın oğlu Yahsi bey tarafından alındığı için verilmiştir. 71 sene önce, bu okulun yerinde rumların zamanında büyük bir kilise mevcut idi. Diğer ilk okul ise birinci ve ikinci sınıfları ihtiva eden Balibey ilk okuludur. Bu okul bir okul müdürü ve birde öğretmen olarak tedrisata devam etmektedir. Öğrenci durumu 20 kız 20 erkek olmak üzere 40 kişidir. Demirtaşpaşa ilk okulunun yalnız dördüncü sınıfları iki şube olup altı sınıf olarak çalışmaktadır. Bu okulda 6 tane sınıf öğretmeni bir okul müdürü ilk öğretim müdürü ile yedekte kalan birde öğretmeni mevcuttur. Mevcut durumu 133 tane kız öğrenci 119 tane erkek öğrencidir. Okul iki katlı ve kağırdır. Kasabanın muntazam binaları arasında yer alır. Her iki ilk okulda okul aile birlikleri faaliyette olup, bu faaliyetler yalnız öğretim sahalarındadır. Besleme eğitimi mevzu yalnız merkezde iki ilk okuldadır. Bu yıl verilmekte olan gıda yalnız ünisef teşkilatı tarafından verilen süt tozudur.

HALK EĞİTİMİ :

Bazı köylerde hiç okuma yazma bilmiyen vatandaşlara okuma yazma öğretme amacıyla açılan halk dersaneleri mevcuttur. Bu dersaneleri açan

Öğretmenlere ayrıca ek tahsisat verilmektedir. Mahalli ve çevre şartları müsait olan bu yerlerde bu tedrisata devam edilmektedir.

MERKEZE BAĞLI KÖYLERDE KÜLTÜR DURUMU :

	<u>Öğretmen ve Öğrenci adedi</u>	
Ahmetli	1	39
Akcakese	2	61
Beygace	1	18
Çayırbaşı	1	26
Darlık	1	35
İmren dere	1	20
İmrenli	1	42
Kabokaz	3	76
Karaesköy	1	55
Karaman dere	1 (vekil üg)	26
Kızılcaköy	1	47
Korucu köy	1	48
Meşrutiyet	1	13
Ovacık	Eğitmen	5
Satmazlı	1	23
Keniköy	1	34
TOPLAM.....	19	568

Teke Nahiyesi Kültür Durumu :

	<u>Öğretmen ve Öğrenci adedi</u>	
Teke	2	97
Değirmençayır	1	58
Hasanlı	1	43
Osman Köy	2(1 Y.Sb.)	68
Yaylalı	1	20
Yazımanayır	1	46
TOPLAM	8	332

ALACALI NAHIYESİ KÜLTÜR DURUMU:Öğretmen ve Öğrenci adedi

Alacalı	1	4
Avcıkoru	Vekil	12
Bıçkı dere	1	33
Doğancık	1	61
Domalı	1	34
Hiciz	1	15
Karakiraz	1	58
Kurua	1	32
Kervansaray	1	42
Kömürlük	1	36
Oruçoğlu	1	72
Sofular	1	33
Ulupelit	1	23
Uvezli	1	51
	<u>14</u>	<u>506</u>

YESİLÇAY NAHIYESİ KÜLTÜR DURUMU :

Yenicay (Ağua)	4	168
Çataklı	1	4
Evrenli	1	23
Göce	2(1 Y.Sb.)	65
Gökmarlı	3	96
Göksu	2(1 Eğitim)	50
Haçılı	1	31
Hacımustafada	Henüz yok	-
İhsan Oğlu	1	90
İsaköy	1	56
Kaleköy	2	70
Karabeyli	1	44

	<u>Öğretmen</u>	ve	<u>Öğrenci</u>	adedi
Kurfallı	1		55	
Soğullu	1		37	
Suayıpli	2		63	
Übeyli	<u>2</u>		<u>67</u>	
TOPLAM	25		919	

1962-1963 yılı yeniden birinci sınıflara ilçe merkezinde 22 kız 19 erkek öğrenci kaydedilmiştir. Köylerde ise 207 kız 238 erkek kayıt edilmiştir. Bütün ilçenin umumî ilk öğrenimi 1130 kız, 1214 erkek öğrenci olmak üzere 2344 dir.

ORTA OKUL :

Kasabaya girerken yolun sağ tarafında olup 2 katlı bir binadır. Bina 28 sene evvel halk evi idi. Burası 1951-1952 senesinde Orta okul olarak tadilat ve ilaveler yapılarak kullanılmaya bağlandı. Bina kağırdır. Üst katta 4 oda, 2 balkon, alt katta ise 3 sınıf ve fevkalâde büyük olan salondan bölünerek 2 sınıf daha yapılmıştır. (1956 senesinde). Son iki yıl içinde bir büyük sınıf ile, bir baraka ilave edilmiştir. Bu surette her yıl artan öğrenci durumunu bu şekilde barındırarak hale gelmiştir. İlerde yeniden bir bina yapılması ve bu binanın köylü çocuklara yatakhane yapılması düşünülmüyor bu suretle köylü çocuklarında okuyabilmesi için ufuk açılmış olacak yer sıkıntısı çekmeyeceklerdir. Orta okulda. Müdür dahil 7 öğretmen mevcuttur. Öğretmenlerin derslerinin dışlarında aldıkları ders saatleri mevcuttur. Böylece öğretmen ihtiyacı karşılanmış oluyor. Okulda 3 tane Tarih-Coğrafya hocası 2 resim hocası 1 fen hocası 1 lisan hocası (Fransızca) mevcuttur. Türkçe hocalığını kaymakam yapmaktadır.

Okulda bu yıl 30 kız öğrenci, 110 erkek öğrenci mevcuttur. 1. sınıflar 34 der kişilik 2 sınıf halindedir. Öğrencilerin ekserisi kasaba çocukları olup ancak 28 kişisi köyden gelir. Her yıl 250-300 öğrenci veren KÖ

okullarından az öğrencinin gelişinin sebebi yatacak yer temin edemiyişinde dir. Tasavvur olunan pansiyonun kurulması halinde, bu sıkıntıda ortadan kalkmış olur.

Orta okul bu güne kadar 115 öğrenci mezun etmiştir. Bunların 90 tahsiline devam ediyor. Kasabada tahsile devam eden çocuklar tabiaten munis ve usludurlar. Bu güne kadar disiplini hakkında bir tek hadise vuku bulmamıştır.

Bu bakıma göre kasabada kültür faaliyetleri hızla gelişmekte ve devam etmektedir. Ayrıca halka kültür filimleri gösterilmek içinde faaliyete geçilmiştir.

G- SOSYAL DURUM

Şile sosyal faaliyetler bakımından ileri bir kasaba değildir. Halen kasabada bulunan sosyal kurumlar şunlardır.

<u>Kurular</u>	<u>Kuruluşu</u>
1- Çocuk Esirgeme Kurumu	1950
2- Türk Hava Kurumu	1940
3- Yardım Sevenler Derneği	1950
4- Kızılay	Çok eskidir.
5- Şile Turizm ve tanıtım derneği	1962

Kızılay ve Türk hava kurumundan başka diğerleri yalnız ismen mevcuttur.

H- BİR SAYFIYE ŞEHİRİ OLARAK ŞİLE

Şile bugün İstanbul'dan ve Türkiye'nin birçok şehirlerinden hatta dışardan gelen turistlerle dolup boşalmaktadır. Usküdar atlamtaşından kıskılaya ayrılan, tranvay yolunun soluna isabet eden seddin üstündeki İbrahim Ateşin kahvesinin bir adıda şile kahvesidir. Şileye giden otobüsler buradan kalkar Usküdardan şileye her iki 2 saatte bir otobüs vardır. Şileden Usküdara 9. 13. 16.30 17 de olmak üzere otobüs seferleri mevcuttur. Asfalt yol 72 Km. dir. Otobüsle 2 saat, 2 saat bir çeyrek sürüyor yol yer yer bilhassa, Alemdağ Ümerli köyleri arasında son derece virajlıdır. Bu virajları aşapta, işte bugün ragbette bir deniz sayfiyesi olan

Şilenin Ahmetli köyünün ve bir adada büyükdere olan Ahmetli deresi üstündeki köprüyü geçip, vasiyet bayırını çıkınca Karadeniz bütün ihtişamı ile önümüze seriliyor vasiyet bayırının batısı, göz alabilirdiğine kumulludur. Burada 32 yataklı bir motel mevcuttur.

İlk baharda gelen ecneblerin ekserisini, Almanlar teşkil eder. Gelenler 4 ay denize girebilirlerse Haziran 15'e kadar 2 ay denizin en güzel mevsimidir. Seniz sevimli ve temizlidir. Küçük dalğacıkları sahili okşar. Her sene gelen emekli turist miktarı hissedilir derecede artmaktadır. Günü birliğine gelenler olduğu gibi Çadırılı turistler ve bilhassa Kumbabaya gelip tatilini geçirenler pek çoktur. Bir kısım halkta otellerde ve evlerde pansiyon olarak kalmaktadırlar. Ücret yatakbaşı 5-6 liradır. Evlerin % 60 sı Pansiyon olarak verilir. Otel olarak ferah, Akın, Mehtap, deniz ve seyhan olarak 5adettir. Plajın doğusunda balıkhanesi, kocaman kayalık adaları ile eski tersane koyu var. Halkın büyük bir kısmı da açıktan buradan denize girer. Üstü çalı çarpı ile örtülü hem lokanta hem kır kahvesi vazifesini gören bir gazinoda dinlenir. Burası altı mağara olan Ocaklı adası, ve diğer ada parçacıkları ile bir manzara arzeder.

Denizi, denize serpilli adacıklarıyla, faydalı kum otelleri V.S ile güzel bir sayfiye şehri olmakta ve ilerlemeğe devam etmektedir.

Şile, İstanbul için daimi bir sayfiye yeri olduğu takdirde, oradan beklenen istifade elde edilecektir. Bu maksadla Şile için büyük bir Motel yapılması için teşebbüse geçilmiştir.

I- TAHLİSİYE TEŞKİLATI :

Şile açıkları fazla fırtınaya mazur bulunduğu için her an tehlikeye uğrayan; gemileri, limana sığınan motor, kayık V.S. selamete ulaştırmak için tahlisiye teşkilatı mevcuttur. Bu teşkilat 1869 da kurulmuştur. Cumhuriyet devrine kadar ecneblerin müşterek idaresi altında bulunan teşkilat Cumhuriyetten evvel bir devlet müessesesi haline gelmiştir.

Yumuşlu burun ve Ahmetli deresi masabunda ve tahlisiyeye bağlı iki rasathane vardır.

Tahlisiye binasında: 3 tane tahlisiye sandalı ve roketler tam teşkilatlı olup, bu sandallardan birisi, İngilizler zamanından kalmadır. Sandallar denizin kuvetli köpüren dalgalarıyla mücadele edecek tarzda teşkilata sahiptir.

FENER İDARESİ :

Türkiyenin en büyük feneri olan Şile feneri Şehrin bulunduğu burun üzerine inşa olmuştur. 1859 da yapılmış olan bu fener Karadenizde minahale vasıtalarına yol gösterir. Rüyat sahası 27 mildir. Fenerin denizden yükseltisi 67 m.dir. Fener küçük bir bahçe içindedir. Burada 4 kişi çalışır bunlar fenerin bakımıyla uğraşır ve gecelerinde nöbetleşe feneri beklerler fener denizcilik Bankasına bağlıdır. Ondan yardım görür Mürettebatı fenerde yatarlar Karadenizin fırtınalı günlerinde, fenere çok ihtiyaç vardır. Geceleri, şilenin hangi taraftan bakılırsa bakılsın bu parlak fenerin ışıkları şileye ayrı bir güzellik verir.

B- KIR İSKANI (Köyler)

Şile köyleri kuruluş yerleri itibariyle 2 gruba ayrılabilir.

a- Tarla ziraatinin daha önemli olduğu köylerki bunlar hafif yamaçlar üzerinde ovanın yanında kurulmuşlardır.

b- Tarla ziraatinin az ehemmiyetli olduğu ve geçimi tamamen ormana hasretmiş olan köylerki, bunlarda orman içerisinde olup, nispeten daha yüksek kısımlarda kurulmuştur.

Şilede Kır İskanı Topludur:

Bu topluluğun sebepleri şunlardır:

a- Su azlığı, muntaka oldukça yağışlı isede suyun azlığı iskanın toplanmasını intaç etmiştir.

b-Bitki Örtüsünün sık olmasında iskanın toplanmasına sebep olmuştur. fiilhakika ormanlık sahada evler dağılmaya imkan bulamamış toplu köyler teşkil etmiştir.

c- Arazi: Şilede arazinin tepelik veya yayla şekilde olması ve akar sularla fazla parçalanmış bulunması, hafif eğimli yamaçların yanında dik yamaçların mevcudiyeti kır iskanının toplu olarak gelişmesine sebep olmuştur.

d- İktisadi amiller: Şilede kır iskanının toplu olarak gelişmesinin diğer bir sebebidir iktisadi amillerdir. Bunda xx arazinin küçük parçalara bölünmüş olmasının tesirleri vardır.

Köylerde meskenler tamamen ahşaptır. Yahutta yarı ahşap yarı kagir- dir. Hemen hepsi 2 katlıdır. evler birbirinden bahçelerle ayrılırlar. Ahır ve samanlıklar meskenden ayrı olarak yapılmasında yine bir avlu içinde bulunmaktadır fakat bazı köyler evlerin alt kısmını mali ve sıhhi düşüncelerle ahır ve samanlık olarak kullanırlar. Ahırlar sıraklarla ya- pılan ve köylerin germe dedikleri çitlerle çevrilidir.

Köy evlerinin temel kısmı taştan yapılmış olup daamlar adı kiremitle örtülüdür.

III - KAZANIN EKONOMİK DURUMU:

1- ZİRAAT :

Kasaba hududu dahilinde zirai hayat pek yoktur. Ancak kasaba gerisindeki ovalarda, yamaçlarda ziraat yapılmaktadır. Şile suyunun sağ tarafında tarlalar pek çoktur. Geniş yer kaplarlar. Buralarda tarla ve bahçe ziraati yapılmaktadır. Bu ziraat sistemi şilenin bütün orman köyle- rinde aynı şekilde yapılmaktadır.

Kasabanın etrafında ve köylerde yapılan ziraat metotlarında göze çaracak bir hususiyet yoktur. Görenekle nesilden nesile geçer. üst üste ekilen toprak yerine göre bir yahut daha uzun sene dinlendirme ye bırakılır.

Her aile daha evvel ekeceği toprakları ve dinlendirmeğe ayıracağı toprakları evelden hesaplar. Ertesi sene ise ekilen taraf boş bırakılıp diğer tarafı (yarısı) ekilerek değiştirilir.

Münanebe usulude tatbik edilmektedir. Hasat temmuz, Ağustostadır. Eylülde nadas yapılıp. Ekimde sürüp ekerler. Tarlalar dikdörtgen şeklindedir. Bu şekil dere boylarında ve yolların geçiç yerlerinde değişikliğe uğrayarak üçgene benzeyebilir.

ZİRAAT TARZI:

Tarlaların hazırlanışı pullukla olur. Sulama Mayıs ve haziran da başlar. Yaz devresi esnasında ark usulu ile sulama yapılır. Fakat her köyde sulama aynı şekilde değildir. Sulama usulü ferdidir. Güknerli, İhsanoğlu, heciz köyleri sulamayı topluma yapar. Sulama ile mısır kısmen sebze ve meyva yetiştirilir. Sebze ve mısır Akarsu ile motopomp usulu ile sulanır. Tahıllar ise çiflik gübresi ve kimyevi gübre ile gübrenir. Çiflik gübresi kendinden fenni gübre ise civardan elde edilir. Amonyum sulfat 50 kuruş süper fosfat ise 48 kuruştur. Bunlar ziraat donatısından elde edilir. Sulamada su çeken dolap yoktur.

Ziraatta kullanılan alet ve makineleri:

Tekerleksiz demir pulluk	5 adet
Tek tekerlekli "	1375 "
Döner Kulaklı "	140 "
Her türlü tırnaklar	1515 "

Traktörler :

15 BG. aşağı kuvette lastik tekerlekli	2 adet
15ile 25 " " " "	2 "
Demir tekerlekli	1 "
26-35 BG. Kuvette lastik tekerlekli	1 "
Traktör pulluğu (Soklu)	5 "

Traktörler (devamı)

Traktör arabası (Trayler)	3 adet
Tnaz makinası	5 "
Selektör	1 "
Mısır taneleme makinaları	85 "
Ekronozler	7 "
Makinalı ağaç yayıkları	3 "
" Maden "	2 "
Kuluçka makinaları	10 "
Mayı halde ilaç serpmek mak.	62 "
Toz " " " "	1 "
Motopomp	22 "
Karasapan	500 "

Köylü ekmiş olduğu bu topraklardan ancak yıllık gıda ihtiyacını temine çalışılmaktadır. Zaten topraklarda daha fazlasını vermektedir.

Ekiliş :

Cins	1958	1959	1960	1961	1962	
Buğday	1675	1700	1950	1974	2200	Hektar
Arpa	125	130	220	220	250	"
Çavdar	73	73	75	84	110	"
Yulaf	300	300	290	290	290	"
Ortalama	435	44.6	57	513.6	570	"

Şilede buğday ekimi ortalama olarak yılda 570 hektar ile başta gelmekte onu arpa, çavdar, yulaf takip etmektedir. Ekilişler seneden seneye artış göstermektedir.

Sebzecilik :

Şilede ve köylerinde sebzecilik yeni bir faaliyettir. sebzecilik İmrendere köyünde 5-6 sene Göknaşlı köyünde 2 sene İhsanoğlu köyünde ise bir seneden beri yapılmaktadır. Göknaşlı köyü geçen sene fevkalade

domates yetiştirmiş olup hatta ihtiyacı fazlasında dışarıya satmıştır. Diğer köylerden, ulupellü, kervansaray, Bağkdere, Gruçoğlu kömlülük de sebzeçilik sahasında ilerleme görülür.

Sebzeçilikte ekim tohumdan ve fid den yapılır. Son turfanda satığıanı 3 köy yapar. Bunlar gökmarlı, imrendere ,İhsanoğlu köyleridir. Aynı köylerde kış sebzeleride ekilir. Bu sene 4 Önder çifci ziraat müdürünün başkanlığında 10 kaza ziraat teknisyeni ve bu kazaların Önder çifcileri ile birlikte 3 günlük bir gezi tertiplemiştir. Büyükdere bahçe kültürleri istasyonu Lütfü Dereci Çifliği, Yalova kazasında Halil Karaca meyva ve sebze bahçeleri Şişle ise Gökmarlı İhsanoğlu köyleri sebze ve meyva bahçeleri gezdirilmiştir. Gökmarlı köyünde Önder Çifci Hasan Demirci ve Mustafa Özgöre yaptırılan 2 şer dekarlık domates bahçesi fevkalade netice verdiğiinden bu yıl gökmarlı ve İhsanoğlu köylerinin iştiraki ile, her iki köyde Cem'an 120 dekarlık sebze bahçesi sıfırdan bağliyerek tesis edilmiş ve çok iyi netice alınmıştır. Ümümüzdeki yıl 6 köyde yeniden sebzeçiliğe başlanacaktır.

TEVZİ EDİLEN SEBZE TOHURLARI :

<u>Cins</u>	<u>Gr.</u>	<u>Verilen köyler</u>	<u>ve</u>	<u>Miktar</u>
K.bahar	600	Merkez	100gr.	Gökmarlı 250 gr İhsanoğlu 250 gr.
Domates	250	"	120	" 70 " " 60 "
Patlıcan	1000	"	-	500 " " 500 "
Biber	500	"	100	" 200 " " 200 "
Çerliston	500	"	-	" 250 " " 250 "
B.Lahana	400	"	170	" 115 " " 115 "
Y.Domates	400	"	80	" 250 " " 230 "
S. "	500	"	-	" 250 " " 250 "

Sebze Fideleri (Tevki Cetveli)

<u>Köyü</u>	<u>Cifci</u>	<u>Domates</u>	<u>Patlıcan</u>	<u>Biber</u>
Gökmarlı	80	29100	4650	1000
İhsanoğlu	30	27100	4000	1000
Kaza merkezi	19	2200	800	1050
İmrendere	15	16000	-	-
Yekun.....	144	60000	9450	3050

Ayrıca kazadan başka Gökmarlı, İmrendere, Gökçe osman köy ve yazımınayır köylerinde beheri 7.5 Kr. tan 24.400 adet enginar fidesi gökmarlı köyünde Salih Kuzuya 2800 zü, 800 adedinide İhsanlıoğlu köyünde Hüseyin Gülere Enginarlık tesisi için vermişlerdir. Geri Kalanda köylere ve kazalara taksim edilmek üzere Ziraat müdürlüğüne gönderilmiştir. Böylece sebzeçilik gelişmektedir.

Küçük Sulama İşleri :

Özel bütçeden alınan motopomplarla sebzeçiliğe başlayan Gökmarlı köyünde 2 adet İhsanoğlu köyünde bir adet motopomp verilmiş olup faydalar sağlanmıştır. Motopomp sulama işlerinde kullanılmaktadır.

Silede Hububatta görülen Hastalıklar :

Sürme, pas olup bunlarıda mücadele mevcut olup önlenmeye bağlanmıştır.

Bağlarda Görülen Hastalıklar :

Sigara böceği, bağ mildiyüsü yaprak bitleridir.

Silede Aşacılama işleri :

Geçen sene bağlanıp tutmayanların yerlerine yeniden dikim ve ilave yapılmak üzere tabya tepede 6140 M2 Maslak üstü mevkiinde 5320 M2 yer Çam koruluğu haline getirilen ve buna ilaveten 3028 M2 mağatlık mevkiinde 1. Ordu kumandanlığı ile protokollar teknisyenliğine devredilen havkasin mahallesinde eski Amerikan radarı mevkiinde 53.613 M2 yer yeniden çam

koruluğu haline getirilmiş ve etrafı hendeklerle tahdit edilmiştir. Kasabanın belediye hududunun bittiği yerlere kadar řile-Üsküdar asfaltı, řile-Yeřilcaý şosesi plaja inen yol yaprağını dökken ve dökme-yen ağaçlarla dikimi yapılmıştır. Bu ağaçlarda 618 adet himalaye sediri 330 adet atlas sediri, 635 adet kızıl çam, 325 adet ergoman, 699 adet kadife çam, 200 adet gül ibrişim, 100 adet sahil çamı, 100 adet sare çam, 300 adet diř budak, 300 adet akçoğaç fidanı kullanılmıştır.

Soğullu, İmrenli, Ahçokese, kasaba merkezi Ahmetli ve meşrutiyet köyü mezarlıklarının etrafı dikenli tel ile tahdit ettirilerek ceman 6 yerde 800 adet selvi dikilmiştir.

Kaza orta okulunun önünde ligustrum ve çamlar diktirilmif Heciz nahiye müdürlüğünün önünde ise ligustrumla diktirilmifdir. Teke karakol binasının önüne park yapılmış parka 225 liralık süs çalışı ve ağaçlık Beykoz orman fidanlığından alınmıştır.

Bağ:

şilede bağlar; ekseri kasabanın güneyindedir ve toplu haldedir. Bağcılık eskidir. Umumiyetle bağcılık evince daha ileri idi bağlardan elde edilen mahsul yaş olarak istihlak edilir.

Meyvecilik :

Her köy ve kasabada meyve ağaçları ve bahçeler mevcuttur. Bunlar toplu haldedir. Bahçelerde meyva sebze Ziraatı ile karışıktır. Meyva ağaçlarından Armut, ayva, kabuklu ceviz elma, armut, dut erik fındık incir kestane, kiraz kılçık, muğula, şeftali, vişne vardır. Tohumluk yatağının hazırlanması 28 köyde gezilerek öğretilmiş yarı fiyatı çifçi tarafından ödenmek sureti ile 6798 elma, 4121 armut fidesi dağıtılmıştır.

Büyükdere bahçe kültürleri istasyonundan yarı bedelle temin edilen fidanlar şunlardır.

<u>Köyü</u>	<u>Elma</u>	<u>Armut</u>	<u>Softali</u>	<u>Dut</u>	<u>Erik</u>	<u>Badem</u>	<u>Kiraz</u>	<u>Ayva</u>	<u>Har</u>
Merkez	52	55	55	4	2	5	-	-	-
Göçe	-	-	40	-	-	2	5	-	-
Alaçalı	-	-	20	6	5	-	35	-	-
Üvezli	10	25	-	-	-	-	-	-	-
Bongaca	45	38	51	-	10	-	-	6	-
Yazınanayır	39	141	5	-	10	-	-	6	-
K.Saray	-	-	30	8	-	-	-	-	-
Ahmetli	20	-	30	6	4	-	10	-	2
<u>8</u>	<u>166</u>	<u>257</u>	<u>231</u>	<u>24</u>	<u>31</u>	<u>5</u>	<u>50</u>	<u>22</u>	<u>2</u>

Bu yıl cem'an 1024 dekar meyvecilik yapılmış ve meyvalıklarda 13718 adet meyva fidan diktirilmiştir.

2- Hayvancılık :

Kazada her ~~mıxm~~ cins hayvan mevcuttur. Koyun keçi, tavuk, inek, manda, öküz, beygir, merkep V.S. vardır. Tavuk yumurtası için beslenir. Bu hayvanların barındıkları ahırlar fenni değildir. Hususi mera ve çayırlar yoktur. Hayvalara kışın sap ve saman yedirirler. Koyunculuk fenni şekilde değildir. Koyunları soğuk havalarda çalılardan örülmüş veya kerpiçten yapılmıştır. Ağillarda barınırlar. Koyunlar eti yünü ve kısmen sütü için beslenir. Şilede beslenen koyun ve sığırlar et ihtiyacını karşılarlar. Haricâ sevk yapılmaz. Bunlar senede bir defa kırılır. Elde edilen yün ihtiyacı karşılayamaz. Hayvancılıkta eskiye nazaran bir ilerleme mevcuttur. Katma sürüye çıkan fert veya köyce tutulur. Yayla yoktur. Übeyli köyünde bir karhane vardır. (yarı mamul) dur. Süt yağ peynir bu karhanede yapılır. Diğer köylerde ise köylüler tarafından yapılır ve pazarda satılır.

1962 Yılına ait Hayvan sayıları :

Koyun	18833	Adet
Keçi	17188	"
Manda	2381	"
Sığır	7074	"
At-kısrak	232	"
Ester	5	"
Merkep	31	"
Beygir	167	"
Üdüz	2462	"

Kımes Hayvanları :

Hindi	1200	Adet
Kaz	280	"
Ürdek	150	"
Tavuk -Horoz	11000	"

Arı Kovanı :

Fenni Kovan	250	Adet
Yerli "	850	"

Gökmağlı köyünde arıcılık kursu vilayet hayvancılık mütehassısları tarafından açılmış ve büyük alaka görülmüştür. Hayvancılık sahasında gelişme hızla devam etmektedir.

3- ORMANCILIK :

Şilede Orman 0- 300 m. arasında mevcuttur.

Orman İstihsalatı (Senelik)

Ağva	: 100.000	kental
Teke	: 150.000	"
Heciz	: 250.000	"
Şile	: 125.000	"

İmrendere, Karamandere, meşrutiyet ahmetli, Kaşbaşı, çayırbaşı, yeni köy kabokoz bunlar orman için köylere dir. bu bakımdan ormanla yakından alakalıdır lar. Bu köylerin ziraate elverişli arazileri pek azdır. Toprağın zayıf oluşu köylünün geçimini ormancılıkta aramasına sebep olmuştur. Hemen bütün köyler odunculuk yaparak geçinirler.

Köylünün Ormana yaptığı zararlar şunlardır:

1- Tarla Açmak:

Köylünün orman üzerindeki menfi tesirlerinin başında gelir. Toprağın zayıf arazinin meyilli olması açılan tarlaların 4-5 sene içinde büsbütün fakirleşmesine sebep olmakta ve köylü, sık sık yeni tarla açmak peşinde koşmaktadır. Bilhassa, son senelerde ziraat mahsullerinin piyasada yüksek fiyatta oluşu bu hususu büsbütün artırmıştır. Ormanın baltalık oluşunda tarla açmayı kolaylaştırıyor.

2- Orman Yangınları :

Ormanlarda çok seyrek görülür. yangına tarla açmaları sebebiyet veriyor. Fakat arazinin az arızalı oluşu, Ormanın yapraklı oluşu köylüleri ormana bağlılıkları çıkan yangınan çabucak söndürülmesini mümkün kılıyor Yangın görüldüğü sahalarda yangının akebinde kesilip temizlenmesinde umumiyetle kocayemiş ve süpürge otları tarafından istila ediliyor. "

3- Hayvan otlatması :

Bölge köylüleri hayvanların tamamen ormandan beslerler. Hemen bütün köylülerin besledikleri hayvan keçidir. Keçinin bilhassa yeni kesilmiş noktalara halsizlik ormanlarına büyük zararlar tevhit ettiği, yer yer meşelerin çalılış ve bodurlaşmasına sebebiyet verdiği görülmektedir. Yeni kesilen sahalarda hayvan sokulmaması başka gayedir.

4- Usulsüz Kesim :

Ormanlarda, kaçak kesilmiş tarip olmuş ormanlara raslanmaktadır Usulsüz kesimler ormanda muhtelif yaşlı ağaçların büyümesine, diri örtünün canlanmasına ve asıl orman ağaçlarının hakimiyeti altına alması ve yok etmesine sebep olur.

İşte kasabanın Orman şefliğinde bulunan 8.9.1956 da neşredilmiş olan 6831 nolu kanunun Ormanların korunmasına hizmet ediyor.

Şile bölgesi 5 bölüme ayrılarak korunuyor. Her bölümde 2-3 memur mevcut olup bunların lojmanları vardır. Bölge merkezi ilede daima telefon ile istihatları mevcuttur.

<u>Orman</u> :	
Tekede	: 9612 hektar
Agua	: 6510 "
Heciz	: 23987 "
Şile	: 7920 "

4- BALIKÇILIK

Çok eskiden balıkçılık kasabada mühim bir yer tutuyordu. Bu durum Rumların hicretinden sonra gittikçe azalmıştır. Buna sebep Türklerin Rumlar kadar balıkçılığa ehemmiyet vermemesidir. Burada sadece balıkçılık yaparak geçinen kimseler yok denecek kadar azdır. Balık olmadığı zamanlar kömürcülük reşberlik gibi işlerde çalışırlar. Kasabada yapılan balıkçılık iptidaidir. Deniz dalgalı şiddetli olduğu için dalyan yoktur. Aynı sebepten sandal denizde barınamayacağı için olta ile tutulamaz ancak ağ ile balık tutulur. Kasabada 3 büyük motor 20 kadarda balıkçı kayığı vardır. Balığa büyük balık kayıkları ile çıkılır.

Balık ağlarında Palamut, Torik, Kefal, levrek, istavrit, tekir balığı görülür. Tutulan bu balıklar taze olarak yenir ve sevk edilir.

Balık Hangi Ayda Tutulur:

Ocak ayında levrek, kefal balıkları avlanır. Bunlardan sürü halinde boğazdan çıkarken önlenererek tutulur. Eylülde Palamut, Torik temmuzda Ağustosta istavrit barbunya ve lüfer balıkları avlanır. Bunların hepsi Şile önllerinde avlanmayıp kefken adasına doğru gidilip avlanır.

Tutulan balıklar motorlerle yapane sevk yeri olan İstanbul'a gönderilir? Kasabada tutulan balıklardan Palamut ve toruk ortalama olarak (50-60) ton civarındadır. Tekir balığı ise ortalama(1000) kilo kadardır.

Balıkların açıkta ve kefken civarında avlanmasının sebebi balıkların sahili takip etmeyip düz istikamette Karadenize geçmeleri yegane sebeptir. Diğer balıklar kıyıyı takip ederler. Kasabada balık kayıklarının sahibi ancak 5 kişi kadardır. KonsERVE fabrikaları yoktur. Kasabada 1 tane buzhane mevcut olup faydalar sağlamaktadır.

5- SANAYİ FALİYETLERİ VE MAHALLİ

SANAYİLER

Kasabada yegane sanayi faaliyeti bez dokuma el tezgahlarıdır. Bunlarda kadınlar bez dokurlar. Hükümet tarafından getirilen tezgahlar eski basit tezgahların yerini almıştır. Eski tezgahlar el makineleri tezgahı idi şimdiki tezgahlarda ise çikine makikleri ile dokuma yapılır. Dokumanın ipliği dışardan alınır. Bu iplikleri yedikule, süberbank, nazilli fabrikaları imal ediyor. Paketler batman halinde olup 5 kilodur. Tezgahlarda dokunan bezlerin eni 42 Cm. boyu 90 M.dir. Bez her 20 M.de bir kesilir. 90 m. olan bezlerin birçok neveleri vardır. Kastelli, Melez düzbez, carşaflık, Pijamalık, gecelik'lik gibi kasabaya yeni gelen tezgahların kullanılması halka parti binalarında öğretilmiştir. Kasaba dahilinde hemen her evde tezgah vardır. Fakat bugün dokuma daha ziyade köylerde yapılıyor. Kasabada kadınlar renkli ipliklerle işlemelerini yapıyorlar. ve isterlersede muhtelif cins boyalarda boyuyorlar. Fabrikadan alınan iplikler sulu çirişe batırılır kalemlere sarılır. Çözgü yapılı dokunduktan sonra 2 defa denizde yıkanır ve kumda kurutulur. Sonra 30 ar metrelik toplar haline konur bütün bu faaliyetleri kadınlar yapar sonra bezlerden gecelik çaytakımı buluz V.S. yaparak kasaba içinde veya İstanbul'a giderek satarlar.

Yazın plaja inen yollarda dahi sererek açıkta satış yaparlar veya dükkanların önlerine asarlar. Geliklerin fiyatları 12.5 tan 25 liraya kadar çıkar. Çay takımları ise 16 liradır. Köylüler bu bezleri siyaha boyuyarak kendilerine manto dikerler.

Kasabada el sanatlarının geliştirilmesine çalışılmaktadır. Ziraat artıklarından olan çavdar sapanlarından sepet ve çanta örülmesinin öğretilmesine, Gökmarlı köyünde çorapçılık kursu çalışmalarına başlanmıştır. Ağue deresinde ise 300 tona kadar motorların ahşap tekne kısmı inşa edilmektedir.

6- MADENCİLİK

Şile bölgesi bugüne kadar maden bakımından mühim bir rol oynamamıştır. Bölgede tesadüf oluna madenlerden bakır, demir yatakları vardır.

Bakır: Kasabanın güneyinde madenlere kumasitleri malahit ihtiva ederler. Gayri muntazam damarlar halinde bulunan bu cevhere hemen daima kuvars refahat etmektedir. Kaşbaşı malahitleri muhtelif demirlerle işletilmiş olup bugün dahi kuyu, Ocak, galeri bakiyelerine tesadüf edilmektedir.

Kuruladağın bilhassa çatakdere vadisindeki indifai sahrelerde kabuk veya balık pulları halinde malahit ihtiva ederler. Aynı doğru güneyinde bu maden hematit ile beraber bulunur,

Demir:

Yukarıda bahsettiğimiz kurucadağdahi hematitli malahitlerden maada ağua güneyinde dudubayırında markaziteye tesadüf olunur.

Madenli Deniz Kumları f

Şile Kumlarının doğu kısmı ile, eşek adası bölgesindeki plaj kumları maden bakımından çok zengindirler. Bu kısımlar oldukça siyah renkli ve ağırdırlar. Bugün üvezli köyünde halen faaliyette bulunan linyit ocakları mevcuttur.

7-MÜNAKÂHE

Bölgede deniz ve kara nakliyatı vardır. kara nakliyatının gittikçe inkişaf etmesi deniz nakliyatının kıymetini azaltmıştır. Kara seferleri otobüs ve kamyonlarla olur. Şileden Üsküdar'a hergün 9-1-2.30-5 de Üsküdar'dan Şileye 8-10-2.30-17 de mutazam otobüs seferleri mevcuttur. Bu otobüsler eskiden 275 Kr.şa insan götürdükleri halde Bugün 350 kr.olmuştur. Yazın seferler artmaktadır hatta taksiler dahi adambaşı 10 lr. olmak üzere dolmuş seferleri yapılmaktadır.

Üsküdar'dan kalkan otobüsler Üsküdar-Şile -Ağua ya kadar gider ve Kaşmerli -Heciz -Ahmetli -Şile -Teke-İsaköy yolunu takip ederek Ağua'ya ulaşır. Bu yolun bazı yerlerinde virajlar mevcuttur fakat y ol çok muntazam asfalt bir yol olduğundan ve büyük uçurumlar mevcut olmadığından virajlar insanı korkutmaz. Yol 1963 yılında kaplamaya tabidir.

Deniz nakliyatı motörlerle yapılır. Karadenizde işleyen büyük vapurlar Şilenin çok açıklarından geçer ve kasabaya hiçbirzaman uğramaz çünkü Şile henüz bir liman değildir fakat liman olması proje dahilindedir. Şilenin İstanbul'a mesafesi 36 Dz. Milidir.

Başka odun kömür sevkeden iskeleleri Doğançık domah ve alacalıdır. Ağua'dan motörlerle de oldukça sevkiyat yapılır.

Yollar :

Vilayet merkezine 73 kilometre mesafede olup karayollarına ait asfalt ile bağlıdır. Şile kocaeli ile de mutazam bir şoşe ile irtibat temin etmiştir. Şile-Teke-Ağua(Yeşilçay) stabilize olarak 1932 de yapılmış olup 42 Km. uzunlundaadır. Şilede yol olmıyan köy yoktur. Köyler kaza merkezine ve nahiyelere muntazam şoselerle bağlıdır. Şile -Ahmerli-Beykoz yolu Blokoj usuluyla yapılmıştır. Çayırbaşı-Karaköz-Akçakese-İmrenli yol henüz tamamlanmamıştır. Ağua Kanderya asfalt bir yolla bağlanmıştır. Çayırbaşı Ağua yolu de inşaat halindedir. Toprak yolların genişliği 6 Metredir.

Yolların zirai hayat üzerine mühim rolü olmuştur. Köylü mahsulunu kolayca kasaba ve nahiyelere nakletmek imkanını bulmuştur.

T İ C A R E T

Şilede ticaret hayatı oldukça faaldir. Fakat şilede pazar kurulmaz Köylü malını ekseri Pazertesi ve Cuma günü kaza merkezine gelerek veya kazaya 1 saat kadar mesafede olan aguada kurulan pazara giderek satar.

Pazar,cuma günü olmak üzere haftada bir gün kurulur. Kurulan bap pazara daha ziyade Şilenin teke, Yeşilçay ve kandıranın Akçaova nahiyesine bağlı köylerin halkı gelir. Pazar oldukça büyüktür. Köylüler sabahın çok erken saatlerinde her türlü gıda maddelerini alıp pazara gelirler. Bunlarda başka ziraat aletlerinin dahi pazarda satıldığı görülür. Şilede yegane satılan balık, ve Şile bezinden yapılmış işlemeli gecelik çay takımı V.S. dir.

Şilede başlıca ihracatı:

Odun,Kömür, Balık,Şile bezi teşkil eder. İthalat İstanbuldan yapılır. Bakkaliye mefruşat ve giyim eşyası deniz yolu ve otobüslerle yapılır.

Şilenin gıda ihtiyacı bir kısmı kasaba dahilinden bir kısmı ise hariçten karşılanır. Bakkaliye ve turfanda sebze hariçten getirilir. Kasabanın ekmek ihtiyacında 2 çeşit un kullanılır. Ekmek 3 fırından elde edilir. Ahalinin bir kısmı kendi fırınlarında ev ekmeği yaparlar. Mezbahada kesilen koyun sığır v.s. muayeneden sonra kasaplar tarafından satılır. Kasabada 9 adet çeşme vardır. Kasabanın Üsküdar-Agua yolu üzerinde küçük bir çarşısı vardır. Burada Bakkal, kahveci, fırıncı,asçı,kasap,kunduracı v.s. dükkanlar vardır. Kasabada Ziraat Bankası ve Yapı Kredi Bankası mevcuttur.

N E T İ C E

Bölge topoğrafik durum itibariyle tepelik yaylalık bir sahadır. Ovalar akarsular boyuna dar şeritler halindedir. Şile bölgesi Ormanlık olup Şile ve köylerinin ekonomisi ormancılığa dayanır.

Agua civarında Ormanların çoğu tahrip edilmiştir. Hakim olan manzara birbirini takip eden çıplaklık ve çalılık tepelerdir.

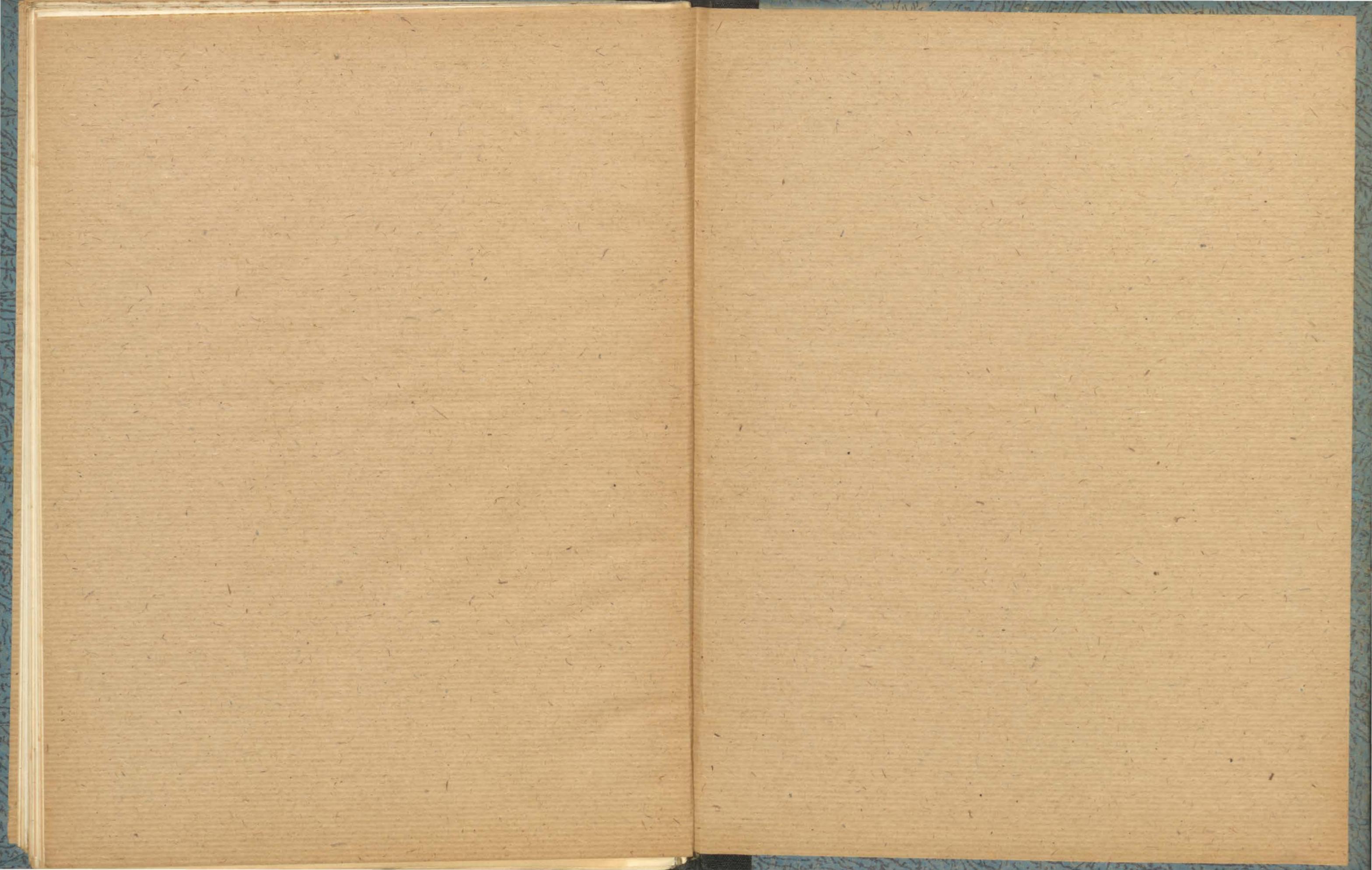
Halk Ormanlarda istifade ederek Odunculuk ve Kömürcülük deniz kıyısı olan yerlerde ise balıkçılıkla uğraşmaktadır.

Şilede kadınlar erkeklerin başlıca yardımcısıdır. Tarlada erkeklerle yardım ettikleri gibi evlerdeki tezgahlarda'da bez dokuyarak satmak suretiyle faide temin ederler.

Bugün şile İstanbul ilinin en az nüfuslu ve le safet bakımından'da en az kesif olan ilçesidir. 1960 nüfus sayımına göre şehir nüfusu 2749 dur. Nahiye ve köyler nüfusu ise 15426 dır. İşte Şile köylerinde ve Şilede İhtisadi durum ve geçim kaynaklarının mahdut oluşu sebebiyle bir çok köylüler İstanbul'a göç etmektedir.

Fakat bütün bunlara rağmen Şile gerek denizi gerek manzarası ile yazın pek çok kimseyi celbetmekte, İstanbul halkı memleketimizi gelen yabancı turistler daha bir çok kimseler Şile'ye sakin etmekte ve güzel bir tatil geçirmektedirler.

Otelleri, Motelleri ve Kumbaba Ağva V.S. gibi yerleri ile Şilenin ileride Türkiyenin sayılı bir sayfiye yeri olacağına hiç şüphe yoktur?

TEZ

~~3913~~

3913